

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ	
ИНСТИТУТ ЗА ИСТОРИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	
Изходно №	дата ..... 201 г.
Входящ № 349	дата 12.05. 2018.
София 1113, Бул. Шипченски проход № 52, бл. 17	
тел.: 02/ 979 29 98 ; факс: 02/ 870 21 91	

СТАНОВИЩЕ

от доцент д-р Валери Колев,
преподавател по Нова българска история
в Историческия факултет на Софийския университет

относно: дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ на Стефан Николов Шивачев, на тема:
„Ролята на община Пловдив за развитието на града за периода 1886 – 1944 година“

Стефан Шивачев е директор на РИМ - Пловдив от 1993 г. Като докторант на самостоятелна подготовка към Института за исторически изследвания към БАН е зачислен от 2016 г. с научен ръководител доц. д-р Росица Стоянова.

Темата на дисертационния труд е сполучливо избрана, защото историята на втората най-голяма българска община незаслужено е изостанала от изследването на други големи градски центрове като Сливен, Габрово, Русе, Хасково. Едновременно с това, в последните години историята на институциите значително е отстъпила от предишни водещи позиции, а без тяхното проучване е невъзможно да се осмисли развитието на държавата и обществото.

Целта на дисертацията е добре формулирана (с. 5): „да се изследва и анализира ролята на местната власт като важен фактор за развитието и модернизацията на града, за реализацията на значими проекти, които оказват влияние върху живота на общността за дълги периоди.“ За осъществяването ѝ авторът е определил 8 изследователски задачи, които логично произтичат от нея и са защитени в текста.

Дисертационният труд е изграден върху широк кръг архивна документация – 34 архивни фонда от 6 централни и регионални архивохранилища. Използвани са практически всички публикувани документи, брошури, спомени и дневници, местен и централен периодичен печат, съвръзан с разработената тема. Научната литература се познава в детайли и обикновено е критично използвана.

Текстът е структуриран в увод, предговор, 3 хронологични глави и заключение, допълнени с библиография и подходящи приложения.

Първата глава проследява дейността на Пловдивската община от Съединението, когато губи статута си на столична, до войните за национално обединение. Отначало вниманието е акцентирано върху преустройството на общинската структура съобразно новия Закон за градските общини от лятото на 1886 г., който унифицира организацията на общините в градовете от двете страни на Балкана в духа на възприетата идея за изграждане на унитарна българска държава и отхвърляне на очертания от Великите сили път към самостоятелно съществуване на Княжеството и Източна Румелия според Топханенския акт. Внимателно са анализирани трите основни реализирани проекта до края на века – създаването на Първия градоустройствен план и на водоснабдяването на града като са подчертани местните особености в сравнение с други големи градски центрове. Кулминацията на тази местна специфика е провеждането на Пловдивското изложение през 1892 г. и свързаните с него благоустройствени дейности.

Втората глава изследва дейността на Пловдивската община в годините на войните и след тях и има донякъде спорна горна граница. Тя може да бъде възприета само с оглед на вътрешната логика на цялостния текст. Аргументацията ѝ е напълно възможна, но ми се струва, че прекалено много акцентира върху ролята на личния фактор – встъпването в длъжност на знаменития пловдивски кмет Божидар Здравков. Възстановяването на щетите от земетресението чрез средствата от стабилизационния заем е логичен предшественик на неговото управление. Военните години са времето на засилена социална дейност на общината, но и на най-значителна корупция. Конкретиката в текста потвърждава общите наблюдения, че когато в страната управляват разноименните либерали, корупцията взема незапомнени размери. Тези практики постепенно затихват в следвоенните години, но продължават да оказват негативно влияние върху развитието на града.

Третата глава е посветена на управлението на Божидар Здравков и сполучливо е наречена „Златното” време на модернизацията на Пловдив (1932-1944)”. Тя изгражда понятието за „нова философия” в управлението на града и проследява поредица успешни инвестиционни проекти, които рязко подобряват качеството на живота в него. Характерното за него е затихването на политическите борби след забраната на политическите партии от безпартийния авторитарен режим и съсредоточаването върху „творческа” дейност.

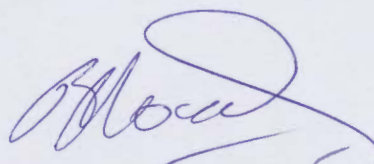
Впечатлението от дисертационния труд на Стефан Шивачев е много добро. Той е добре структуриран, с организиран текст, с широка документална база, съществената част от която е за първи път включена в научно обръщение. Затова реконструкцията е убедителна, а анализът е добре обоснован с факти и логически конструкции.

Авторефератът отразява точно както структурата на дисертацията, така и смисъла на нейния текст. Предложените публикации влизат в хронологичните и тематични рамки на проучването.

Като имам предвид постигнатите положителни резултати, съм убеден, че представеният дисертационен труд на Стефан Шивачев покрива изискванията на *Закона за развитие на академичния състав на Република България* и на *Правилника на Института за исторически изследвания*. Това ми дава основания за положително гласуване и да препоръчам на уважаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Стефан Шивачев.

София, 16 май 2018 г.

Рецензент:

доцент д-р Валери Колев